KURJER WARSZAWSKI

D. 6. Sierpnia.
PIĄTEK.
ROK 1830.

№ 209.

WSPOMNIENIA.
Zgon Jana Pistorjusza Historyka 1607.

W skutek wzaiemnego porozumienia się administracji Cesarstwa Rossyj: i Królestwa Polskiego postanowionem zostało, aby apparata czyli machiny do urządzenia fabryk sukiennych służące, składaiące się z wyrobów żelaznych, miedzianych i stalowych, oraz wszelkie inne machiny na użytek rolnictwa, rzemiosł i fabryk przeznaczone, bez żadnej opłaty celnej z iednego kraiu do drugiego, to iest: z *Rossji* do *Polski* i nawzaiem przepuszczane były.

Gdy doświadczenie nauczyło, iż używanie *Wód Mineralnych* w późniejszej porze roku, w której często iuż zimne i dżdżyste poranki bywaią, mniej użytecznem się okazuie aniżeli w przyiemnej porze lata, dotąd ieszcze trwaiącej, przeto właściciele Instytutu wód mineralnych sztucznych maią honor donieść Szanownym Osobom, życzącym w tym ieszcze roku z używania takiego korzystać, iż rzeczony Instytut, tylko ieszcze do dnia 5 Wrześ: r. b. otwartym będzie.

Nowe Książki w Księgarni Zawadzkiego i Węckiego. — *Bibljoteka Konwersacyjna* czyli wykład wiadomości i rzeczy najpotrzebniejszych i najużyteczniejszych w pożyciu towarzyskiem, Tomik V, raczą przeto szanowni Prenumeratorowie odebrać tenże tomik a opłacić na dalszy Tomik 6ty. — *Krakow i iego okolice*, opisał historycznie Ambroży *Grabowski* wydanie 2gie znacznie powiększone i kilkoma rycinami nowemi ozdobione. Cena na papierze ordynaryjnym zł: 15. Na papierze Welinowym zł: 18.

Ulica *Elektoralna* ozdobioną została nowym pięknym domem Wgo *Reszke*; ta budowa należy do najobszerniejszych prywatnych domów w *Warszawie*. — Przy ulicy *Senatorskiej* nowy dom W. *Młokosiewicza* uzupełni szereg nader ozdobnych domów w tej stronie. — W krótce ukończy się odnowienie i powiększenie domu W. *Kochanowskiego* przy ulicy *Miodowej*, (dawniej pałac *Chodkiewiczów.*) W rynku *Grzybowskim* kończy się obszerny, pięknej architektury dom W. Józefa *Brzezińskiego*. Na wielu nawet odległych ulicach wznoszą się piękne domy.

Dnia 4 b. m. odbył się examen Uczniów Szkoły Wyższej płci męzkiej przy ulicy *Leszno* Nr 726, zostaiącej pod Nauczycielem Karolem *Osterman*, w obec Członka delegowanego od Dozoru Szkół Cyrkułowych, Elementarnych i Rzemieśniczo-Niedzielnych. Po skończonym Examinie odebrali nagrody, Uczniowie celuiący bogobojnością, moralnością i postępkiem w naukach z Klassy Iej: Omiński Lud: Fijałkowski Lud:; z Klassy IIgiej Rylski Lud:, Lesiński Teofil, Osterman Alexan: i Miller Stani: Poczem przystąpiono do odczytania imion i nazwisk Uczniów na pochwałę zasługuiących.

Od kilku dni u sukien Damskich, zamiast garnirowania u dołu, znajduie się szlak *Grecki*. Zamiast dywtykowych Szalów, noszą Damy w czasie upału Szale z krepy chińskiej. Najmodniejszym kwiatem zdobiącym ubranie głowy, iest srebrna *akacja*. Kolor *błękitny* znowu zaczyna być modnym.

Upoważniony od P. Urzędu Municypalnego M. S. Warszawy do prowadzenia *Szkoły elementarnej płci męzkiej*, ma honor zawiadomić P. Publiczność, iż takową utrzymuie w Rynku Starego Miasta Nr 67, do której przyjmuie Uczniów ręcząc za ich postęp w moralności i nauce; oraz takich którzy domowemu dozorowi są poruczeni iako pensjonarze.

Grzybowski.

Gdy Skład Papieru *A. Dal Trozza*, Papier drukowy Berliński iuż otrzymał, przeto osoby którzy takowy zamówić raczyły, odebrać go iuż mogą. Tenże Skład uprasza Szanowne osoby z Prowincji, aby przy obstalunkach Papieru rysunkowego, nadmieniać łaskawie raczyły; czy *Angielski* lub *Holenderski* sobie życzą, aby omyłki nie zachodziły, przyczem ręczy za pewność pierwszego, iż po lamowaniu nie plami.

Teatr sztuczno Mechaniczny. — Lubownikom Teatru Marjonetek mam honor donieść, iż czyniąc zadość pochlebnemu Jch dla mnie wezwaniu, ieszcze kilka widowisk przedstawię; a mianowicie iutro d. 7 Sierp: Komedję w 2ch aktach pod tytułem: *Sułtan z Willibambula*, poczem nastąpi Balet, w czasie którego okażą się Duchy i t. p.— *Klejnschneck* Mechanik.

Niezawodny sposób ugaszenia ognia w kominie, mocno zalecony w sprawozdaniu Paryzkiej Rady Zdrowia, zasadza się na użyciu tak zwanego *kwasu siarczanego*, który iest zwyczajną siarką, tylko w bardzo drobnym proszku. Dostanie go w każdej Aptece. Kiedy się w kominie zapali, potrzeba trzon osłonić zmoczonem suknem, a potem garściami rzeczoną siarkę na palące się drwa lub węgle rzucać. Powstały tym sposobem gaz (podkwas siarkowy), wzniósłszy się do góry, niezwłocznie ogień w kominie zagasi. Kilkokrotne doświadczenia przekonały o niezawodności tego środka. Chociażby płomień do pięciu łokci wznosił się iuż nad kominem, kilka minut czasu wystarczy do ugaszenia go zupełnego. (z P. F. M. i S. U.)

Dziś rano ciepła stopni 16. W czoraj w poł: 24.

Postanowienie Rządu Gubernjalnego Ryskiego 31 Marca r. b. zastrzega, że Żydzi z Polskich Guberni swoie produkta kraiowe, mogą tylko Ryskim obywatelom sprzedawać. Przybywaiący z płytami i strugami mogą bawić w *Rydze* przez cały czas żeglugi: inni nie dłużej, nad 4 tygodnie. Nie mogą wdawać się w ugody na dostarczenia, ani w handel wexlowy, tylko z Ryskiemi obywatelami. Mogą mieć czeladników (prykaszczyki) ale tylko żydów. Wolno im zakupować kolonjalne i inne niezabronione zagraniczne towary na wywoz, ale nigdy niemaią wystawiać w Rydze na przedaż kramarskich towarów, ani nawet na statkach. Życzylibyśmy wiedzieć czy żydzi nie Polscy podpadaią także podobnym w obrotach swoim ścieśnieniom? (z Ty: Peter:)

Potwierdza się wiadomość że skarby znalezione w *Algierze* wystarczą na zapłacenie wszystkich kosztów woiennych łożonych przez rząd francuzki.— Król Angielski mianował się Kapitanem ieneralnym korpusu artyllerji, którą to dostojność zmarły Król od roku 1766 piastował.— Jenerał-Maior Robert *Wilson* (znany w wielu wojnach) wrócił do służby wojska Angielskiego, i mianowany został Jenerałem-Porucznikiem. — Wielu Artystów muzycznych należących do prywatnej kapeli zmarłego Króla Angielskiego, między któremi znajduie się większa połowa cudzoziemców, ma być oddalonych, gdyż ich płaca iest nader wysoką.— Z *Bulgarji* ciągle tameczni mieszkańcy wynoszą się do *Rossji*.— Amator

książek, rękopismów i t. p. Anglik *Hunt*, kupił zbiór starych afiszów teatralnych za 4000 złp.— Do *Stambułu* przybyło kilku Artystów muzycznych, którzy udać się chcą do *Egiptu*; Wice Król tego kraiu ma utworzyć przy swoim dworze wyborową orkiestrę, przeznaczywszy na iej utrzymanie znaczną summę. — Dnia 8 z. m. powieszono w Madrycie 8 osób, przekonanych o różne zbrodnie; prawie wszyscy Adwokaci połączyli się i przedstawili Królowi aby skasować karę więzienia.— N. Król *Saski* mianował swego synowca Xcia *Fryderyka* Jenerałem piechoty, oddawszy mu główne dowództwo armji Saskiej.— W *Kaen* we Francji znowu 2 Dziewczyn za podpalenie kilku domów, skazano na śmierć; niechciały wyznać kto ich do tej zbrodni namówił. — Moneta złota *Pruska* składa się teraz z podwójnych, poiedynczych i pół *Frydrychsdorów*.— W okolicy *Trympach* w Szwajcarji pękła chmura, zalała miasto i wsie pobliskie, spustoszyła pola, mosty, młyny, ogrody it.p. w czasie tej powodzi kilku ludzi i znaczna liczba bydła utraciła życie. — P. *Robertson* w Paryzkim ogrodzie *Tiwoli* niedawno przedstawiał w ogniach sztucznych *Oblężenie Algieru*, to przepyszne widowisko udało się wybornie; wszystkie miejsca były napełnione widzami.— *Francja* płaciła dawniej *Algierowi* za połów *Korali* przy tamecznych brzegach 260,000 fr. rocznie.— Od Kwietnia roku bieżą: było w *Normandji* 188 pożarów!— Wice Król *Egiptu* przyjmuie wielu cudzoziemców do swoiej służby tak administracyjnej iakoteż wojskowej, sprzyia ciągle Francuzom, w których pokłada zupełną ufność. Syn iego *Jbrahim* chorował niedawno niebezpiecznie, wrócił iednak do zdrowia i gorliwie trudni się uporządkowoniem wojska Egipskiego. — Na wyspie *Kandji* wraca spokojność, gdyż nienawiść między Grekami a Turkami po części ustała. Nowy rządca tej wyspy iest człowiek roztropny, ludzki i niezabobonny iak inni Turcy. — Rozgłoszono w *Paryżu*, że niezmierne summy zabrane w *Algierze* iuż przywieziono do Francji, lecz urzędowa wiadomość donosi, że do *Tulonu* przypłynęła fregata na której znajduie się 15 miljonów franków, w sztabach złota, srebra, oraz w pieniądzach iuż bitych.

Teraźniejszy Król Angielski z każdym dniem staie się milszym Ludowi; iest ustawicznie czynnym, sprawiedliwym, popularnym; gdy go Lud ujrzy wydaie radosne okrzyki. — Hrab: Stanisław *Potocki* Wielki Mistrz Dworu Cesarko-Ross: przybył do *Paryża* i miał posłuchanie u Króla Francuzkiego. — Z Deiem Algieru popłynęło do *Neapolu* 110 osób, to iest kilku krewnych, kilka kobiet i służących. Dej iuż się uspokoił i niebardzo żałuie utraty władzy nad Barbaryjczykami. W *Algierze* mieszkańcy iuż się oswoili z Francazami, handel wewnętrzny powstał, a nawet do portu zawinęło kilka statków z żywnością. Słychać atoli że znaczne wojsko *Arabów* tworzy się w głębi kraiu i może ieszcze ciekawe wydarzą się wypadki. Biegunka w wojsku Francuzkim nieustaie.— W *Barcelonie* od lat kilku znajduie się kupiec znany powszechnie iako uczciwy, przyiacielski i dobroczynny obywatel. Dorobił się on znacznego maiątku pracą i godziwym przemysłem. Niedawno gdy potrzebował służącego, przyprowadzono mu iuż podeszłego człowieka; na iego widok zmieszał się kupiec; przyiął go, odział przyzwoicie i przez kilka tygodni dawał wszelką wygodę, nieużywaiąc do usług. Służący niemógł dociec przyczyny tak łaskawego z nim obchodzenia się; nakoniec przypomniał, że przed 30 laty ten Kupiec służył udzisiejsze-

go Służącego i był wzorem poczciwości; poznał on swego dawnego Pana, będącego teraz w nieszczęściu; lecz dla tego niedał się poznać, aby nieupokorzył swego dawnego Pana. Rzadki to przykład dobrego serca!

Zeszyt 7 (Lipcowy) *Pamiętnika Umieiętności fizycznych it. d.* wydawanego przez Professora *Janickiego* wyszedł z druku i obejmuie: Zastosowanie fizyologji do historji; ogólne uwagi nad umysłowemi i fizycznemi własnościami Zwierząt domowych, ze względu na stosowniejsze onych hodowanie i większe z nich pożytki w gospodarstwie. Odkrycie losu *La Peyrusa.* O początku i postępie oświecania gazem; o mące ze słomy; niezawodny sposób gaszenia ognia w kominie; i wiele innych rzeczy. Pamiętnik ten wychodzić będzie, według dotychczasowego planu, do końca bieżącego roku; a ieśli się powróci nakład na papier, druk i litografje, Prof: *Janicki* wydawać go będzie i w roku przyszłym. O możności uskutecznienia powziętego zamiaru, przekona liczba prenumeratorów w bieżącym roku, których spis dołączonym będzie przy zeszycie Grudniowym. Wydawca *Pamiętnika Umieiętności fizycz:, matematycz: i statyst:, z zastósowaniem do przemysłu,* iako pośrednik między piszącymi a czytaiącą powszechnością, wzywa uprzejmie wszystkich, dla których postęp Umieiętności w naszym kraiu i sąd postronnych o życiu naszem umysłowem oboiętnemi nie są, ażeby za pomocą pisma tego, naukowe swe prace ogłaszać zechcieli. Wiele już osób, które, czyto z powołania, czy z upodobania, umieiętnościami zajmuią się, zapewniło Pamiętnikowi swoie współpracownictwo ze strony przeto doboru rzeczy iego byt iest ustalony.

PRZYIECHALI do WARSZAWY.

Kochanowski Senator Kasztelan 1351 *Mazowiecka*, Niemierycz Stanisław Oby: 603 *Bielańska*, Szamota Józef Oby: 556 *Długa*, Dębicki Ludwik Oby: 1064 *Krolewska*, Zachert Wilhelm Fabrykant Sukna 556 *Długa*, Kawczyński Antoni Oby; 500 *Podwal*, Cieszkowski Jgnacy Oby: 2243 *Nalewki*, Ruszkowscy Jan i Albert Oby:, Bonikerowa Hrabina 613 *Wierzbowa*, Perkowski Stanisław Oby:, Lisiecki Romuald Oby: 625 *Kozia*, Kwapiszewski Dokror, Horoch Józef Oby: 414 *Krak: Przed:*.

DONIESIENIA.

Podpisany uprasza JJWW. i WW. Właścicieli Dóbr Ziemskich przy Rzekach Bug, Narew, i innych mniejszych rzekach położonych, przy których BOBRY (Castor Fiber) swą siedzibę maią, aby takowe zwierzątka iuż stare, żywe lub ubite, pod Nr 408 ulica Krakowskie Przedmieście, za dobrą zapłatą do Apteki dostawić raczyli. — *A. Kraiewski.*

MŁODZIENIEC moralnie wychowany, umieiący dobrze czytać i pisać po Polsku, oraz znaiący rachunki; pragnie się umieścić na TERMINATORA w handlu iakim, w rękodzielni lub fabryce. Wiadomość powziąść można w Biórze Jnformacyjnem.

Pod Nr 913 przy ulicach Chłodnej i Krochmalnej iest pusty PLAC z Ogrodem owocowym do sprzedania z wolnej ręki. Jnformacją udzieli Franciszek Wiśniewski pod Nr 907 przy ulicy Chłodnej.

Niżej podpisani Fabrykanci, maią zaszczyt donieść Szan: Publicz:, iż u nich w własnym domu przy ulicy Jnflandzkiej pod Nr 2214 Lit: F. w fabryce nabyć można w najgustowniejszych kolorach i dobrego gatunku, DRADEDAM, KAZIMIRKU, CZERKASU za najumiarkowańszą cenę.—*Börner et Komp.*

Przybyła do Warszawy Osoba młoda, bezżenna, z dobremi świadectwami, znaiąca się na gatunkach, na hodowaniu i leczeniu Owiec; tudzież na budowlach wszelkich budynków, a osobliwie na Owczarniach, iakie maią być i z iakiemi dogodnościami dla gatunku Owiec, oraz zna się na plantowaniu Ogrodów, Stawów, regulowaniu Browarów i utrzymaniu Domowego i Grúntowego Gospodarstwa. Kto sobie życzy takowego trzymać, niechaj Adressuie do Drukarni Kurjera Warszawskiego.

Osoba przybyła z zagranicy, znaiąca dobrze obowiązki Dworskie, życzy miejsca MARSZAŁKA lub RZĄDCY DOMU; niemniej inna osoba umieiąca robić MYDŁO ROSSYJSKIE i t. p. życzy także miejsca. Wiadomość przy ulicy Gwardji za Zdroiami Nr 1967, Dom Zelmana w Sklepie Korzennym.

Podpisany donoszę Szanownej Publiczno:, że do Składu mego przybył transport Faiansu z fabryki Horodnickiej Xcia Lubomierskiego, który iest lepszy i tańszy od kraiowego, także prawdziwych Kamiennych naczyń które się równaią z zagranicznemi; oraz skład Porcelany stołowej Wołyńskiej, Szkła stołowego Rossyjskiego w najświeższym guście i innych rozmaitych towarów, przy ulicy Miodowej Nr 497. — J. W. *Storsberg.*

TEATR NARODOWY. Jutro 3 raz Opera *Aniela.*